

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu iméni překmurske evang. šinjorije reditel
i vödávnik: FLISÄR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mēsec.

Naprejplačilo gorivzeme vsäki ev. dühovnik i vučitel.

Versko-historična ôsvetnost v Puconci dne 28. VIII. 1938

LUTHÄR ÄDÄM, dühovnik.

*Veren je Bog, ki Vas je pozvao v Svoj
vinograd, da nadaljujete delo Njegovega
Sina Gospoda Jezuša Kristuša.*

Rěč boža i návuk Lutherov nikak neprěde.

1. Trdi grád je naš
Boug zmožni, Rožjé ino
obramba; Varje nás, še-
reg pobožni, Kak verní
svoji hramba. Naš stár'
protivnik, Světa poglav-
ník Z-silov, z-jálnostjov,
Bori se z-oblástjov, Na-
kanivši nás fundati.

2. Z-našov moučjov
smo li zbožni, I zlehka
preci totá; Ali kre nás
je te zmožni, Ki nam
zmenkati nedá. Pitaš: on
što je? — Jezuš Kristuš
je, Gospoud šeregov, Ki
njé z-svojov moučjov
Zlehka vse dolinotere.

Evangeličanska himna:

3. Či bi se ves svejt
protivio I na nás z-be-
snoučov tr'o, Boug naš
bi nam na pomouč bío,
I njega bi vküpestr'o.
Naj si se grozi, Nás ne-
pogrozi Svejta poglav-
nik; Jezuš je obládnik:
Z-ednov rečjov ga nobije

4. Rejč boža ostáne
vsigdär, Njej nišče ne-
mre prouti. Boug nás
neostávi nigdär I světi
düh nás pouti. Či bi
trpeli, Ali zgübili Žitek
i blägo I vse, ka je
drägo: Nebésa nam os-
tärelo.

Uvodna beseda.

Oča naš, kir v nebesih sediš, povsod kaj se sturi vidiš; Jezus ta nas je s tabo zmiril, nam vsem nebeski raj dobil. Inu je nas tudi vučil, da bomo pron molili, u veri te prosili, Ti si le sam, kir moreš nam pomagati, varovati dušo-telu, kar imamo. Natu mi vsi, reuni vbozi, molimo po tem Jezusi.

(Po pesmarici Luthera Martlna iz leta 1539. priredil in v glasbi prenesel na slovensko Primož Trubar l. 1550)

Petajnski borci!

1576—1643.

Godba igra, zastave vihrajo, veselo oznanjuoč praznik veselja evangeličanske cerkve v Prekmurju. Srca pobožnih vernikov vriskajo radosti: jubilej gospoda duhovnika Luthár Ádáma v Puconcih.

Preko teh zvokov in utripov nam stopi solza v oči. M'sli nam uhajajo nekam, težko nam je pri srcu. Neka žalost nas muči in vse ponosno, slavnostno zvonjenje ne prekriči one pesmi, ki zveni v naših dušah. To je pesem ljubezni, ona velika, močna pesem, ki poje najlepše, ki jo razumejo samo tista srca, ki govore brez besede. In komu velja ta pesem ljubezni? Vam, dragi bratje mučeniki petajnski, ki ste bili prve goreče baklje v luči evangeličanske cerkve. Vaše trpljenje je tesno povezano z zgodovino reformacije v Prekmurju. Zato se Vas hočemo v teh jubilejnih dneh še posebej spominjati, Vas ljubi verni bratje, ki počivate v slovenski zemlji, v Petajncih in snivate večni sen svojih velikih, idej za čast svetega evangelija.

Da Vam izkažemo čast, praznujemo tudi spomin Vašega delovanja, Vaših borb in trudov. Delovali ste v Prekmurju, zato ste naši. Naj sledi nekaj zgodovinskih podatkov iz kronologije petajnske reformacije.

Ob Muri leži vas Petajnci, vsem znana po zdravih vrelcih. Ta kraj ima velik kos zgodovine za seboj. Semkaj so pribežali mnogi duhovniki, ki so sprejeli evangeličansko vero, a so

Či je Kristuš sam obramba.

Nôta: *Trdi grád je naš Bôg zmožni...*

(Poslov. FLISÁR JÁNOŠ.)

513. Či je Kristuš sam obramba Svéte materé cêrkvi, Nemre njê škôditi sama Hüdôba na tom svêti. Vu nevarnosti, Gospôd je z-nami, Te svoje zdrží, Da ji pekla močí Nemrejo obládati.

2. Vu prâh zrúši Bôg veliki, Zmožnost svêta etoga, Či nepoklekne vu veri Pred siná njegovoga. Kí Bogá Océ, Kristuša včenjé, Tají, zavrže, Gospôd ga tázbriše, Kak njegve protivníke.

3. Bár razláča te neveren, Blájženo našo vero, Bojdi si kakšté čeméren, Sam Bôg bráni njô verno. Jezuš naš drági, Tvoj je nás vsáki, Nam Zveličanje, Dár za tehom hodbe, Što bi mogo odvzétí?

4. Krstšeníci, vúpajte se, Nika vás naj nestráhi! Sam Bôg vam obramba bode, Té trôšt vás naj navdúši. Rêč njegva stojí, Kí v-njê nezdvóji, Bráni nás v-nevôli, Môč nam dá vu boji, Z-nami je Bôg vekvečni.

vsled tega morali pobegniti iz Štajerske in Kranjske. Da so se rešili neizogibne smrtne kazni pod avstrijsko vlado cesarja Rudolfa I. v letu 1576. so prosili ogrskega grofa Nádasdyja, ki je bil že vnet evangeličan po Luthrovi reformaciji, da jim dovoli za prvo silo naselitev v njegovem gradu. Rade volje jih je sprejel, za živež pa so skrbeli sami, tudi jih je z denarjem podpirala cerkvena gmajna iz Gradca, ki je imela že svojo sinjorijo. Učili so in pridigovali vsak dan. Nekateri so se izselili v Nemčijo ali globlje na Ogrsko, kjer so Kristusov čist evangelij širili z besedo in dejanjem. V Petajncih je prebivalo okrog 50 evangeličanskih duhovnikov, seveda od časa do časa, ne vsi naenkrat. Prihajali so in se naprej odseljevali. Gotovo so živeli v pomanjkanju, časa dih je bil ostro ozračje.

Zelo zanimivo bi bilo dognanje, v kateri smeri so vršili petajnski duhovniki svoje delovanje, a o tem nimamo nobenih podatkov.

Mnogo jih počiva v Petajncih in tem našim prvim misijonarjem prvoboriteljem so posvečene te vrstice. Njih spomin je zapisan z zlatimi črkami v zgodovini naše svete vere in da-

našnje slavje velja tudi njim: Pozdravljeni petajnski mučeniki, pozdravljeni goreči apostoli svetega evangelija. Pozdravljeni Vaši grobovi

večne svetinje slovenske reformacije, slavni mejniki, nikdar pozabljeni! Lahka Vam zemljica in večn vam spomin, petajnski bratje! TIBOR.

Mantránje protestantski dühovnikov.

Versko historična in arheološka raziskovanja v Petajncih.

Proslava gospoda duhovnika Luthár Ádáma nas je upotila v smer, da smo začeli raziskovati versko historično in arheološko sled v Petajncih. Zgodovinski podatki naših zgodovinarjev so zasledovali doslej reformacijo med ogrskimi Slovenci vobče, niso pa našli podatkov, ki nam odkrivajo obširno polje versko historičnega in arheološkega znanja. Da podarimo Duševnemu listu, oziroma njegovemu uredniku, gospodu jubilantu, primeren dar, zrno, ki ga bo najbolj veselilo, smo z jubilejno proslavo združili počastitev njegovih duhovnih bratov, onih 50 borcev, ki so prvi širili Lutherovo reformacijo med ogrskimi Slovenci. Prišli so iz Štajerske, iz Radgone, pa tudi iz Gradca. Ker je bil v Petajncih v letu 1600 zvezdoslovec profesor Kepler, preganjan zaradi vere, smemo trditi, da so bili mnogi duhovniki iz Gradca. Naselili so se v gradu, a ta grad ni več ohranjen, niti v razvalinah. Danes je na tem mestu le še trava, a prav dobro se da

ugotoviti to osobito po zaokroženi obliki potoka ali grajskega jarka, ki še danes stoji. Pri dveh debelih hrastih pa je najti sledove dvozljivega mostu. Deloma je ta jarek že zasut, ker so razne povodnji nanese zemljo, tako se je sesuti most udril, a sledovi so še v zemlji, celo mladina jih je še videla. Domačini trdijo, da pod to zemljo bobni, če peljejo z vozom čez travnik in si razlagajo, da morajo biti pod zemljo ostanki gradu, ker se je morda le zgornji del razrušil, spodnji z obokanimi kletmi pa pogreznil. Pa skoro to ni verjetno, ker 300 let ni tako dolga doba, da bi zemlja pogoltnila kar kleti enega gradu. Vsekakor pa je na tem mestu zemeljsko površje za 150 – 200 metrov nižje od cerkve.

Zadnji posestnik gradu grof Franc Nadasdy je bil l. 1671. dne 31. aprila na Dunaju usmrčen, ker je bil močno zapleten v zaroto proti Avstriji. Vezale so ga velike prijateljske zveze z Zrinjskim in Frankopanom. Ta dva sta bila usmrčena 31.

maja istega leta. Najbrž so grad vzeli družini Nadasdy, ali pa so ga izropali in porušili Turki. V pevnici posestnika Kereca, ki ima v bližini svojo hišo, so našli človeške kosti, to so najbrž ostanki padlih ob obleganju. Travnik je danes last grofice M'kesch roj. Batthyany. Travnik se še danes imenuje kastelišče, kar pomeni grad, grajsko poslopje.

Kastelišče leži ob cesti v Dolnjih Petajnc h. Nasproti kastelišču na drugi strani ceste je posestvo Šftarjevo. Ravno ob cesti nasproti kastelišča stoji Šftarjeva kapela, tako to kastelišče vsakdo lahko vidi, ko gre po cesti, leži pa 1½ km ali 15 minut od tišinske cerkve. Petajnci pa le niso bili središče, ampak le zatočišče protes-

ko socijalen, da bi imel podložnike v gradu. Morda so bili okrog gospodarskega poslopja ali v hlevu. Mlin je moral tudi biti, morda tam, kjer je bilo mostišče. A tisti les je bil gotovo od dvizljivega mosta, ker sta tam še dva velika hrasta v razdalji nekaj metrov.

Pri posestniku Čontala so našli sledove opeke, ko so kopali. To posestvo leži 150–200 m od kastelišča. Vse skupaj pa je moralo biti pred 400 l. višji hribček prikladen za zidanje gradu.

Graf Batthyany je imel več posestev na Ogrskem, bil je tudi v državni visoki službi nekak velikaš. Gospa Zrinjskega je večkrat obiskala Nadasdyjev grad, lahko si mislimo, da so delali na tem gradu vse načrte za širjenje refor-

Prostor v Dolnjih Petajncih, kjer je stal Nádasdyjev grad.

tantom. V Nedeljšču so imeli tiskarno, vsekakor pa je bila to važna postojanka in so održali v Tišini celo velik versko-cerkveni zbor, takozvani sinod l. 1670.

Šftarjevo posestvo leži na nekoliko zvišanjem svetu. Ko so zidali in kopali, so izsledili temelje in podolgovate opeke, pa tudi cesto za kočijaža, takozvanega „bireša“. Cesta je nastala šele pozneje, Šftarjev svet je bilo gospodarsko poslopje. O naseljencih nam ni mogoče dognati ničesar. Hišne kronike nima niti ena hiša, pa tudi ne zgodovine. Po teku vode se mora smatrati, da so bila človeška bivališča višje kje, če so bila, ker v iztek vode v povodenj ni nihče postavil koče. Naseljenci so bili morda samo grajski hlapci z družinami, grof pa še ni bil ta-

macije. Saj je ravno Jurij Zrinjski ustanovil tiskarno v Nedeljšču pri Čakovcu. In tako so bili ti duhovniki kakor na Kranjskem Trubar, Bohorič, Dalmatin — za Ogrske Slovence začetniki šolstva. Torej ne v 18. ampak v 16. stoletju zabeležimo pričetek ljudske pismenosti med ogrskimi Slovenci. Viri nam niso ohranjeni, ker so Turki požgali vse, ali pa so izseljenci protestantski ljudje, ki so bežali celo v Rusijo zanesli s seboj te tiskane knjige. Vsekakor imajo v Šopronu na Madžarskem neke vire o teh duhovnikih, n. pr. kakšne dohodke so imeli. Tudi v St. Gothardu (Monošter) imajo madžarske knjige, ki poročajo o teh beguncih.

Kje je bil pravi center ogrskim protestantskim Slovencem, to ni jasno. Pozneje so dobili

v Tišini cerkev v svojo oblast. V tej dobi so popravljali cerkev. Prvotno je stala tišinska cerkev tako, da je stal zvonik posebej. Pozneje se je to z novo adaptacijo združilo v eno stavbo. Zadnji del današnje cerkve izhaja iz 14. stoletja in je v gotskem slogu. Prednji del je zidan v romanskem slogu in je iz 16. stoletja. Okrog cerkve je najstarejše grobišče. Nad mrličmi je zemlje komaj do 20 cm. To je čuden pojav, ki ga je ugotovil v vrtu g. šol. upravitelj Antauer, ko je kopal na tem prostoru. Cerkveni omet kaže, da se zemlja ni znižala, ker je vse v isti višini do cerkvenega zidu. Izkopali so ogromno kamenito ploščo viteza, ki ima roke sklenjene kot jih imajo evangeličanski verniki še danes v grobu. Prednik g. Antauerja, nek šol. uprav. je vedel povedati o izkopinah na šol. temelju, da

Pri stebru.

Steber v Puconcih je zgodovinski spomenik, postavljen na onem mestu, kjer se je zbiralo ljudstvo k službi božji, potem, ko je Jožef II. izdal tolerančni patent in ko še ni so imeli cerkva. Ta steber se je postavil l. 1933. Vsako leto na dan reformacije, dne 31. oktobra gre gospod puconski župnik z ogromno množico svojih vernikov „k stebru“ in se vrši tam spominska svečanost.

Na dan naše proslave se bomo tudi mi vsi tam zbrali. Tam na onem svetem mestu naših prednikov hočemo praznovati proslavo petanjskih borcev, združeno z jubilejem našega duhovnika g. Luthára.

Da bo svečanost dosegla višek pobožnosti i pietete, da bo vernike pokrepila v sveti veri in gorečnosti za božjo reč in Lutherov nauk, bo g. župnik Luthár položil v spomin Petanjskih borcev

Pokopališče v Tišini okrog cerkve, kjer počivajo pod smrekami zemeljski ostanki mnogih petanjskih duhovnikov borcev iz časa protireformacije.

so našli zlate predmete, okraske, ki so bili v šoli ukradeni. To je bilo torej pokopališče za boljše ljudi. Zato smemo upati, da je mnogo od onih duhovnikov, katerih spomin danes obhajamo, pokopanih okrog cerkve v Tišini. Takozvano staro pokopališče je iz poznejše dobe.

Tišina ima cerkveno kroniko šele iz l. 1912., katero je po svojih domnevah napisal rim. kat. župnik Franc Ivanoci. V Gornji Lendavi, Grad, v graščini bi se morda kaj več našlo, ker so spadali vsi ti kraji takrat pod Gornjo Lendavo, kjer je bil graščak tudi sprejel evangelijsko vero.

Naša cerkev je cerkev Bože čiste reči, telo Kristuša, gde duša lahko najde vse, ka potrebuje. Eto cerkev je mogóče taniháti z náležností, zablodjene sléposti, od krívi prorokov zmójené neverností, z ogvúšeností pa nígdár!

zelen venec z drž. trobojko pred steber na zemljo. Steber stoji kakih sto korakov od farne cerkve. Na njem se nahaja sledeči napis:

1933.

„Zmislí si na zdávnja vrémena, brodté léta preminóči porodov, opítaj tvojga očo, ná ti pripové, tvoje starce, oni ti vse nazvéstijo“. (V. Moz. 32, 7.)

Pred 200 létmi so na porob prôtreformácie spadnole cvetéče evang. gmáne krajine naše. Po dúgi 50 létaj je Dúh Gospóda na žitek pôzvo Puconsko správišče cerkveno i od 1783. okt. 12 ga do 1784. dec. 8 ga je na etom prestori vu gümlí Kúhár Ferenc JákoBa držao evang. Božo slúžbo Berke Baláz prvi Puconski duhovnik prerodnikom vernikov vezdášnje Puconske, Boudonske, Lendavske, Morávske, Sobotške i Radgonske färe.

„Eben Haezer“, t. je: „Do etimao nam je pomágo Gospod“. (I. Šam. 7, 12)

Srebrni jubilej prečastitega gospoda Luthár Ādāma, župnika evangeličanske cerkve v Puconcih.

Ko se bliža jesen, sede kmeti v senco za hišo in pregleduje polje, njive, travnike in se vprašuje, kakšna je bila žetev, kakšna letina, kakšen blagoslov.

Tako duhovnik v vinogradu Gospodovem ob koncu vsakega leta, ob koncu desetletja, ob 25. obletnici dušnopastirskega delovanja, ko obhaja radosten svoj srebrni jubilej.

Našo faro je Bog osrečil, da se moremo veseliti tako izrednega dogodka, ko v teh dneh praznujemo v cerkvi tako lep praznik. Naša srca se vesele v Bogu. Pojemo hvalnice.

Navada je, da se ob redkih slavnostnih prilikah spominjamo jubilaranta s posebnimi čestitkami. In tako čestitamo iz vsega srca prečastitemu gospodu župniku Lutháru na njegovem plodonosnem delu, katero je tako častno, nadvse zgledno izvrševal v preteklih 25 letih od dneva, ko je prišel k nam v Puconce.

Prvi poklic vsakega duhovnika je vodstvo duš dotične fare, kamor ga je poslal najvišji pastér, Gospon Jezus Kristuš. Gospod župnik Luthár je bil, je in bo gotovo do zadnjega d'ha najvzornejši, najiskrenejši duhovnik v vinogradu, najzvestejši služabnik Gospodov, prezvesti in preudani sin svete Cerkve. Bil je sejalec, ki je sejalec seme svetega evangelija, marljiv sejalec, ker žetev je obila, bogata. Z vsem priznanjem moramo ugotoviti, da je težko nalogo vodstva puconske fare rešil z vsem dostojanstvom in mu pripada zahvala za veliko izvršeno delo. Pa stoji g. jubilarant tudi z vsem srcem, z vso dušo v svojem visokem poslanstvu. Temeljite teološke teze, njegovi govori in razprave slonijo na globokem študiju, na obširnem znanju in proučevanju. Kot prijeten govornik s tako prepričevalno besedo nastopa, da osvoji vse poslušalce.

Hiša božja, farna cerkev v Puconcih je v zadnjih 25 letih pridobila večjih vrednost tako, da je danes ena najlepših v banovini. V dobi njegovega delovanja je bil v cerkvi renoviran altar, pridobljena nova srebrna posoda za Gospodovo sveto večerjo in sveti krst; več oltarskih prtov. Postavljeno novo župnišče ter gospodarsko poslopje pri župnišču, k cerkvenemu vrhu je prikupljeno zemljišče, postavljen spominski steber, okrog cerkvenih objektov je postavljena

lepa železobetonska ograja. V celi župniji se je kupilo 25 novih zvonov. Tudi okrog pokopališča v Puconcih se je postavila nova ograja in grobni spomenik njegovemu predniku. Vse to je sad prizadevanja; kar pa lepega stoji, je v čast in ponos vsem faranom. Fara ima cerkveni pevski zbor, agilno žensko in mladinsko cerkv. društvo, razne cerkvene fundamentalne ustanove, ki so v blagor in korist človeštva.

Največji blagoslov pa je Duševni list, ki drži skupaj vse vernike evangeličanske cerkve, Slovence. Z ustanovitvijo Duševnega lista, katerega že 16 to leto ureja, si je spletel neminljivih zaslug za prekmurske Slovence in njegovo častito ime je z nezbrisljivimi črkami zapisano v zgodovini slovstva Murske Krajine. Luthár je pisatelj evangeličanske cerkvene zgodovine, je kronist in nabiratelj narodnega blaga vseh duševnih vrednot svojega naroda. Želimo, da bi na literarnem polju še mnogo let deloval; nam še dostikrat prinesel na dan „Evngeličanski Kalendar“, v katerem se nam odpira širši svet, ki nas seznanja z glavnimi političnimi dogodki in novicami naše Cerkve po širnem svetu.

Kot evangeličanski pastor avgsburške veroizpovedi je gospod Luthár neizprosno zagovornik in branitelj, neustrašen borec za pravice svojih vernikov, po nalogu oporoške velikega reformatorja doktorja Martina Luthera. Če ga obiščemo v pisarni, se nam zazdi, da smo prišli v pravi Wittenberg, vse polno knjig, to je cerkvena knjižnica evangeličanskega pastora. Sicer so gosp. Lutháru ponujali sijajno mesto v Ameriki, a on je v Jugoslaviji srečen, ker se le tukaj zdaj lahko vsega daruje in žrtvuje za svoje verebrate. Izseljencem posvečuje gospod Luthár posebno pažnjo. Z njimi vodi redno korespondenco v Duševnem listu, da jih tako ohranja za narod in potrjuje v veri. Tudi v cerkvenih govorih se jih rad spominja in tako ohranjuje močno vez med domovino in tujino. To dokazujejo številna pisma izseljencev, ki so polna ljubezni do rodne grude in dejanske ljubezni do farne cerkve v Puconcih. Korespondenco vodi z izseljenci v Nemčijo, Francijo, Ameriko in Afriko.

V društvu Gustav Adolfa zavzema g. Luthár mesto blagajnika in je po tej funkciji poznan v

višjih evang. krogih Jugoslavije, pa tudi v cerkvenih krogih preko naše države.

Za številne zasluge ga je jugoslov. vlada odlikovala v l. 1928. z redom sv. Save V. razreda, katero priznanje mu je prinesel sam predsednik ev. cerkve, prevz. škof Dr. Popp iz Zagreba.

To so glavne poteze od cerkvene strani.

Drugače je gospod Luthár ljubezniv človek, noblesnega nastopa, uslužen vsakomur in dober vsem. Kot družinski oče skrben, vesten vzgoji telj svojim trem otrokom, kot se spodobi osobito še za pastirjevo družino. Kolikor mu čas dopušča, se zelo zanima za ekonomijo, veseli ga lepa živina, najraje pa ima čebele. To je edino razvedrilo njegovega sicer samotarskega življenja.

Luthár Adam je rojen dne 2. jan. 1887. v Sebeborcih. Njegovim prednikom je bila l. 1596. aug. 29. podeljena od Rudolfa II. plemiška listina s plemiškim naslovom in grbom. Osnovno šolo je obiskoval v Puconcih in na Hodošu; klasično gimnazijo je dovršil v Šopronu, istotam je končal theologijo. Razen tega je bil slušatelj tudi na univerzi v Leipzigu. Kot kaplan je kraji ali daljši čas služboval v Puconcih, M. Soboti, Mèrgeš-u (Győrska županija), Križevcih in od l. sept. 1913. stalno v Puconcih. V dobi 25 let je krstil 2008 otrok, konfirmoval 1639 otrok, poročil 790 parov, na pogrebu spremljal 1784 mrtvih.

Bog ga je v Svoji ljubezni mnogo obdaroval, vodil ga je pa tudi skozi trpljenje, da ga je zato tembolj priklenil na Svoje presveto srce, kjer edino je pravi mir: „Gospod, Ti moje vse!“

IZ PRIPRAVLJALNEGA ODBORA.

Iz Pripravljalnega odbora za proslavo srebrnega jubileja prečastitega gospoda duhovnika Luthára Adáma v Puconcih.

Proslava se bo vršila v nedeljo dne 28. avgusta 1938. l. ob 1/2 10. uri in tó ob vsakem vremenu. Prejeli smo iz Zagreba sporočilo, da se Prevzvišeni gospod škof D. Dr. Popp Filip ne bo mogel udeležiti jubilejne svečanosti, ker bo od 9. avgusta naprej za dolgo časa na potovanju v inozemstvu, a bo imenoval zastopnika.

Vse priprave Pripravljalnega odbora za to proslavo so bile v isti meri kot za Prevzvišene-ga, namenjene gospodu jubilanu, gospodu duhovniku Lutháru Adamu, katerega smo s povabilom hoteli izredno razveseliti, v vernikih pa

obuditi duhovno obnovo verske pokrepitve za notranje življenje.

Sestal se je ožji odbor in je sklenil, da počasti z isto vnemo in ljubeznijo jubilanta, kot je bilo prvotno določeno. Zaradi neodložljivih visokih dolžnosti Prevzvišenega naš preljudi jubilanu ni nič manj zaslužen, nam nič manj mil, drag in iskren, kot ob navzočnosti Prevzvišenega. Z istimi čustvi ga hočemo pozdraviti na dan proslave. Naš je in mi smo njegovi.

Načrt smo izpremenili. Gospod duhovnik Luthár je na našo prošnjo, da mu v drugačnem programu želimo izraziti vdanost, izjavil, da on za sebe vse odkloni, da mu povsem zadostuje naša dobra volja, kar pa je Uredništvu Pripravljalnega odbora v Duševnem listu na odborovo prošnjo objaviti dovolil, je pokorno storil v čast Prevzvišenemu, ki je predstavnik naše svete Cerkve in v veselje ljudstvu, da vidi in sliši svojega nadpastirja v domači cerkvi.

Ujedinili smo se v tem, da se bo proslava vršila pri stebru in v cerkvi. Gospod jubilan pa bo na naš predlog sprejemal na dan proslave čestitke po službi božji. Pripravljalni odbor ponavlja svoje povabilo na vse vabljenе: Pridite, razveselite našega preljudega, nam nad vse draga dušnega pastirja gospoda Luthára Adama:

„Bodi slavljenec pozdravljen,
od Boga si nam poslan,
si od Jezusa postavljen,
med ovčice verne zbran.
Pasel si zvesto ovčice,
vodi nas na pot Resnice!“

*Uredništvo Pripravljalnega odbora
za Duševni list.*

V Puconcih, dne 20. avgusta 1938.

Moji ženi.

Kot jasna zvezda svetila si mi,
na pot življenja,
Ti bila si kraljica sredi raja,
v srcu hrepenenja,
Ti bila si mi v borbah žena moja,
dražestna kresnica,
v družinici presrečni, mati ljuba,
vsem vodnica.

Vse misli moje romale so k Tebi,
v jutra zarji,
težav in brig nam polnijo vsak dan,
hudi viharji,
v bližini Tvoji pa sem vse prenesel,
kakor sanje,
a zdaj osamljen večkrat se zamislim,
v dni nekdanej.

Ah, kaj bi tarnal, vsem na svetu,
gre enako,
ni samo meni Bog nalil grenkost,
ki peče jako,
možato, treba nam da stopimo,
na polje,
če smo solzili se, bodimo drugič,
boljše volje.

Kako želela si, da pri življenju,
bi ostala,
se trudila za nas, kdaj z deco,
pokramljala,
pa želje tvoje bile so trenutni lek,
mamilo,
veleli božji sklepi so,
da greš v gomilo.

Luthár Adam dühovnik v krogu svojih otrok: Tibor akademik,
Marija-Magda diplomirana učiteljica, Gustav-Adolf osmošolec.

Ostavila si me v bolesti,
brez pomoči,
a deca moja so mi luč,
sred temne noči,
nigdar ne bom obupal,
v misli nare,
vse žrtve osladi spomin,
ljubezni zlate.

Po vrtu hodim, v hiši,
iščem sledi, —
tedaj prikaže se obraz Tvoj,
smrtnobledi,
zaplakal jedno bi na glas,
od bolečine,
pa skrb potrka mi na duri,
žalost mine.

Razne objave.

1.) Prečastiti g. zastopnik Prezvišenega g. škofa se bo odpeljal iz M. Sobote ob 9 uri. Od Markiševskega zvonika ga bodo spremljali kolesarji in konjeniki. Zastavonoša bo g. Vljaj Viktor iz Predanovec, trobentač pa g. Nemet Franc iz Polane. Ko pride sprevod z zastopnikom Prezvišenega pred cerkev, ga pred cerkvijo sprejme g. jubilar Luthár Adam z došlo duhovščino ter cerkv. funkcionarji ter zastopniki oblasti in občinsko zastopstvo.

2.) Velečastito duhovščino, farne inšpektorje in zastopnike oblasti prosimo, da se zberejo v župnišču, odkoder pojdejo ob 9. uri 30 min. skupno na slavnostni prostor.

3.) Evangeličanske šolarje vseh šol Puconске fare bodo v Puconski šoli čakali njihovi učitelji in jih bodo peljali na določeno mesto.

4.) Sprevod bo uredil g. Kumin Jožef, veški kurátor iz Markišavec.

5.) Vsi funkcionarji, reditelji dobijo sporede proslave pri g. Titanu, šol. upravitelju v Puconcih.

6.) Na dan proslave bodo prodajale deklice skliko g. jubilanta; čisti dobiček je namenjen v cerkv. dobrodelne svrhe.

7.) Čestitke bo sprejemal g. jubilar po sledečem rasporedu: 1.) duhovščina in cerkv. funkcionarji, 2.) zastopniki oblasti, 3.) učiteljstvo, 4.) korporacije, 5.) pripravljalni odbor, 6.) ostalo občinstvo.

8.) Ako želijo katere skupine skupen obed, naj to sporočijo najkasneje pred pričetkom proslave gostilničarju. V Puconcih so 3 gostilne.

Uredništvo jubilejnih prilog

„Pripravljalnega odbora“ za Düşevni list.

Objava nekaterih pisem.

Iz Biskupskega urada v Zagrebu smo dobili sledeče pismo:

Slavnom Evangeličkom Gospojnskom Društvu i svim ostalim evangeličkim Društvima kao Odborima za pripravo jubilarne svečanosti — Puconci.

Vrlo poštovana društva i pripravljeni odbor!

Kada ste Vi poslali mi Pozivnicu na svečanu proslavu 25. godišnjice službovanja Vašeg

zaslužnog i vrednog duhovnika gospodina Adama Luthára, bio sam otsutan na dužem dopustu.

Vrlo je lijepo i pohvalno kada naši evangelički vjernici u Puconcima žele na takav lijep način iskazati svoje poštovanje i svoju ljubav prema svom duhovnom pastiru.

Počaščen Vašim Pozivom zahvaljujem Vam se na istome, ali na žalost Vam odmah moram javiti, da mi nikako nije i neće biti moguće prisustvovati toj svečanoj jubilarnoj proslavi. Koncem augusta odlazim u inostranstvo na duže vrijeme. Odlučio sam zato, da kao svoga izaslanika pošaljem na Vašu proslavu gospodina Seniora Kovača iz Murske Sobote.

Konačno Vas umoljavam, da biste sadržaj ovoga pisma dali na znanje svim evang. društvima odnosno pripremnom odboru koji će su djelovati na proslavi.

Želim od srca, da bi i ta proslava služila u prvomu redu veličanju i slavi Svemogućega našega Boga i Kristovom Evangjelju te učvršćenju duha ljubavi, vjernosti i odanosti prema našoj miloj Evangeličkoj Crkvi, prema vjeri naših vjernih evangeličkih otaca.

Bratski Vas sve i sve vjernike zajedno sa Vašim poštovanim i uvaženim gospodinom župnikom toplo pozdravlja — Vaš odani Biskup

D. Dr. FILIP POPP I. r.

Svetni predsjednik naše orsačke cerkve je iz Beograda poslao jubilantu sledeće pismo:

Nagytszeteletű Uram!

Kedves Barátom!

Huszonöt éves lelkeszi működése alkalmából egyházunk elnöksége hivatalosan is üdvözlöni fogja. Engedje meg azonban, hogy a magam részéről külön is beálljak a gratulációs sorába. Most már közel két évtizede egymás mellett küzdünk és dolgozunk egyházunk felvirágoztatásán, népünk lelki felemelésén. Számtalanszor volt alkalmam tapasztalni azt a tárgyilagos önzetlenséget, mellyel Nagytszeteletű Uram egész lelki erejét ebbe a sokszor hálátlan munkába belevetette, mindig szeretetet vetve és sokszor gáncsot aratva. Magatartása mindig legnagyobb tiszteletet vívta ki.

Nagyon sajnálom, hogy körülményeim nem engedik meg az ünneplésén való személyes részvételt. De nem mulaszthatom el, hogy ezuton kifejezést adjak annak a tiszteletnek és szeretetnek, melyet Nagytszeteletű Uram iránt érzek, s

kivánságonnak, hogy az Ur ezt a hosszú működését személyében, kedves gyermekeiben és egyháza népében áldásával jutalmazza.

Meleg szivemből üdvözlöm Nagytiszteletű Uramat

Dr. ROTH VILMOS I. r.

Od šteierskega seniorata iz Leobena je prišlo sledeče pismo:

An den sehr geehrten Evangelischen
Frauverein zu Händen der Vorsitzen-
den Frau Vera Rátkal.

Sehr verehrte gnädige Frau!

Ihre liebenswürdige Einladung zur Feier des 25 jährigen Ortsjubiläums des Herrn Pfarrers Luthár ist mir über Graz zugeschickt worden. Haben Sie dafür meinen lebhaften Dank! Ich werde der Einladung sehr wahrscheinlich folgen und zwar wahrscheinlich mit Herrn Pfarrer L. c. Goschenhofer aus Radkesburg. Ich freue mich Ihrem schönen Feste beiwohnen zu dürfen und durch meine aufrichtige Teilnahme die glaubensbrüderliche feste Verbundenheit der evangelischen Gemeinden unsrer beiden Nachbarländer dokumentieren zu können. Gott schenke dem Herrn Pfarrer, seiner Gemeinde und uns Gästen eine gesegnete Feier!

In glaubensbrüderlicher Verbundenheit bin ich Ihr sehr ergebener

Senior D. PAUL SPANUTH I. r.

Uredništvu Pripravljalnega odbora za
Duševni List v Puconcih.

Povabili ste pripadnike vseh ver na proslavo 25. obletnice dušnopastirskega delovanja preč. gospoda duhovnika Luthára Adama v Puconcih. Veseli osobito nas rimokatolike iz puconske fare ta počastitev. Želimo gospodu jublantu Lutháru zdravje, dolgo življenje in vso srečo. Isto želimo otrokom gospoda slavljenca!

Rimokatoliki iz puconske fare.

Pismo z Mačkovec:

Preč. gospod Duhovni pastir!

Ob priliki Vaše zaslužene slavne 25 letnice želim, v današnjih viharjih časih, da še mnogo let vodite ovčice ko slavni duševni pastir in apostol, po vseh borbah zmagovalno na večno zveličanje.

Blagoslovi Vas Vsemogočni pri Vašem trudapolnem delu!

Z odl. spoštovanjem

ČERNÝ VIKTOR, šol. upr. in obitelj.

Pogubelna rana krstjanstva.

V zadnji letaj večkrat bolezo skoznujemo, ka je takzvani „reverzális“ edna pogubelna rana vsega krstjanstva. Reverzális v duševno nasprotje porine človeka s samim seboj. Prôti ga postávi s svojov lastivnov familiov. Familije správi v protivinstvo. Vrazi mér drúštvenoga živlénja i jedinstvo občinskoga krstjanstva túdi.

Protestantna Světovna Zvéza je na svojem 1936 sept. 20 – 23 ga držanom kongressuši vu pitanji mešanoga hištva i reverzálisa eto stálíšče prevzela: medverski mér v najvékšo pogubelnost správla obhod rim. katholiške cérkve, ka ženítev med rim. kath. i drúgimi verníkmi, či jo neskle ne rim kath. cérkev, za nevaláno i prôti-krstjansko drži. Ete obhod neznosno nestrpnost zname níje prôti drúgim krstjanskim cerkvam. Dúšnavéstna potrebčina zahtéva, da se določila nóvoga kánonskoga-práva suspendirajo i se ponóvi nigdašnje zrendelúvanje na mešana hištva gledéc, vu šteri je cérkev toti prepovédala rim. kath. verníkom mešano hištvo, a nej ga jávila za nevaláno i prôti-krstjansko, med decov so pa pojbe očinsko, deklíce pa matersko vadlúvanje nasledúvali.

Dnesdén mešano hištvo i žnjim pr. kapčena reverzális-politika vu rázlični orságaj bítke borbe skriva vu sebi. Naturno se išče móduš i škér obrambe. Túdi naša cérkev je pozvána na krepko obrambno delo, štero se naj vrši vu cerkvenom osnávlanji, dúhovno pastérskom, cerkveno-disciplinarskom i verebratskom opravili. Z-tem se lahko bráni naša cérkev, či pri verénávučnom včénjé krepí evang. cérkvi lúbézen, vernost i tó najbole tak, ka se presvetlávajo, osvojávajo i vu ogvúšanje formálivajo verske istine naše cérkve. Posebno je tó fontošno pri osnávlanji deklin, štere vu delovánji mladinski drúštév se májo pokrepiti z dúhovnim zdržetkom.

Nadalnja obrambna škér je verna dúhovniška skrbnost, celô pri oni, kí so vu nevarnosti. Cérkevna disciplina je túdi mogočna obrambna škér. Ta neverna cerkvena kotriga naj čúti, ka njéna nevernost vu cerkvenom občinstvi boleze nasledíce má. Takše kotrige so nevrédne cerkveno čest nositi. Ali túdi je naj doségne sôdba ednoga nevidnoga sodstva: cerkveno občno mnénje. Brežhrbna je óna cérkev, štera se na presvetšenost zezávajoč z mláčnostjov nepremenjeno goridrži prvéšo zavúпно razmerje, no či so ni-

káki s svojim djánjom nevrédni postanoli. Na moralno presodjenje reverzáliša je karakteristični obhod na Polskom. Či tam što reverzáliš dá na škodo naše cěrkve, tō za telko vzemejo, kak či bi vōstōpo z cěrkvi.

Reverzálisko-pítanje je občno dugovánje cěle cěrkve. Vu bránitelskom deli vsaki tao mora vzéti: inšpektor, kántor, kurátor, presbiter, vsáka cerkevna kotriga, mōž i žena nagli; nesmé se vse od dūhovnika čakati.

Reverzálíš je pogūbelna rana naša. Delajmo na tom, da se eta boleзна rana odprávi; stojmo verno pri našoj cěrkvi.

V pripombo X. Y i. Stári prigovor je, — da z nōre lūknje nōri vōter piše. —

Edino „zveličajōče“ Novine pišejo

v svojoj 24 jul. t. l. številki, da so krívi prorocke vsi oni, ki drūgo glásijo i včijo, kak pa r. kat. cerkev i so „krivoverci“ vsi oni seveda, ki so nē verniki rimske cěrkvi. Nad tem se dosta nemamo čūdūvati, ár poznáni nam je dūh „strplivosti“ i „krščanske lūbézni“ Novin. Ali tō je pa že celō nōvo, da prē: „Že se je Mozeš dosta morao boriti ž jimi. Zmerom so nešterne lūdi odvráćali od Bogá“. Mozeš je tak právi prorok, ár po logiki Novin právi prorocke so samo oni, ki pravice r. k. cěrkvi glásijo, tak je Mozeš r. katoličan būo. Ali nemáramo, naj bō, ali ka do pravli k coj židovje? I Krívi prorocke so prej W. chf, Hus, Zwingli, Luter, Kant . . . Filozofi (modrijáki), sociologi i reformátorje . . . kak tō pride vkūper? Pa ka nemci „krvoplemen“ molijo, pa etak i ovak. Mi je nebránimo — one, ki so se od Kristušovoga evangeliūma odtrgnoli. Ali kakša pravica i značáj je cěli národ obsōditi za volo pár stōjezero blōdni? Nē dávno so Novine pisale, da je Nemčija zastávila komunizem, zdaj pa tak nesrámmo pisati od cěloga nemško-ga národa, seveda záto, zakaj jīb je večina „luteránov“. No ja, zdaj so naednōk vsem hūdōbam na svēti luteranje krívi — i komunizmi; nē smo znali, da v Rusiji, v Mehiki i na Španjolskom sami „luteránje“ živéjo?!

Ali ka se sliši „krivoverstva“, krivoverstvo je, či se náči vči, kak je v Kristušovom evangeliūmi i Hus je za te evangeliūm mrō na grmádi zažgáni i Luther je za te evangeliūm djao na kocko svoje življenje i naša evangeličanska cerkev na podlági evangeliūma vči Rěč Božo i

či je tō „krivoverstvo“, i či je „krivo“, da Kristušovo večérjo tak obslūžavamo, kak je Jezuš zapovedo (z krūhom i vinom), či je tō „krivoverstvo“, te smo mi rade vōle krivoverci. Nega špota, nega ponižanja i trpljenja, šteroga ne bi bili pripravleni nositi za Kristuša i Njegov sv. evangeliūm. Náči niti ne bi bili vrédni evangeličanskoga iména.

Ne zamerimo, nē čūdo, nē, ár juliūša je preveč velka vročina bila, prē več, kak 35 grádov i mogōče ste se takrát pozábili skōpati — no, nē v Ledavi, ár je tam toplá voda, — v Mōri, ali v Črnci, šteri je tūdi cělo hlade v tákšem priméri. — Jts.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Hváli Gospodna, dūša moja! Spěvao bom Gospodni vu žitki mojem. Prijétno njemi bojdi premišlávaje moje; jas se bom veselio vu Gospodni.“ 104 Žolt. 1, 33, 34.

Seniorátno správišče. Prekmurska ev. šinjorija svoje lětno správišče sept. 5 ga bode mēla v mursko sobotskoj cěrkvi.

Prekmursko Gustav Adolfa filialno drūštvo svoje lětno správišče bode melo 5. septembra ob 8. vōri v mursko-sobotskoj cěrkvi. Po zaklūčitvi správišča se bode pri cěrkveni dveraj offertorium nabérao za cíla G. A. drūštva. Ob pō 8 vōri bode seja drūštvenoga predstojnikstva.

Puconci. Aug. 7. so pri nas Skalič Šándor lendavski dūhovnik glásili Božo sv. Rěč.

Reverzálíš. Vezér Iréna, hči Vezér Gézo, inšpektora sobotske fare, se je v rim. kath. cěrkvi zdála.

Gustav Adolfa drūštvo v Nemčiji bode melo svoje 83. glávno správišče v Halle-ji od 20. do 24. augusta, k šteromi pridejo zastopniki z cěloga svēta.

Proteštantna Světovna Zvéza bode mēla svoje glávno správišče od 8. do 11. oktobra v Strassburgi.

Pōšta. Tomankó Láslò, ev. dūhovnik, Buenos Aires. Z Vašega veseloga naznanila se v prišestnoj numeri spomenémo. — Lepōša Štefan, teolog, Schwerin (Nemčija). Naznanilo od Vašega blagoslovenoga dela med našimi izseljenci v prišestnoj numeri objávimo.

Turobni glási. Zádni mēsec so se z Puconske fare odselili vu večnost: Sedonja Janoš

na Vaneči, star 53 l.; Mikola Ivan na Gorici, star 83 l.; Pöröhe Irma, roj. Žibrik v Markišavci, stara 23 l.; Jonaš Kalman v Predanovci, star 30 let. — Naj májo sladtek grobni sên i blážno goristanênje.

Za Luthàrov jubilejni sklad so darovali: Gospa Šternova, trgovka v Puconcih 50 Din, gospa Titanova, soproga šol. upravitelja v Puconcih 50 Din; Zalar Marija, šolska upraviteljica v Predanovcih 50 Din; Kolar Otilija, poštna upraviteljica v Puconcih 50 Din. — Ostale darovalce objavimo v prihodnjih številkah. — Nabiralna pola v Pripravljalnem odboru.

Gornja Slaveča. Gombotz Aleksander, rojen v Dolnji Slaveči, iz Allentowja (Amerika) je poslal na našo cerkev 150 D, na orgole 150 D, na oltár 50 D, na Dŭševni List 100 D, dŭhovniki 20 D, kántori 20 D i ednoj osobi 10 D. — Srčna hvála! Bóg naj nazájpláča znojom lica správljeni dár! Što iz srcà dá, dupliško dá!

Ka novoga? Da se naj pitanje sudetski nemco' na Češkom mirno reši, so Angleži od poslali na lice mesta lorda Runcmana. — Nemčija je pozvala višê kak 1 milijon rezervistov na orožne vaje. Ob ednim je pa francusko mejo utrdila z ogromnimi betonskimi napravami; delalo je 140 000 delavcov, štere so stálno menjávali, ka naj eden ali ov nika ne opázi. — Židovski begunci iz Burgenlanda so od šli v Palestino. — Slováci so se zavolo pitsburgskoga kontraktuša pritožili na mednarodno razsodišče v Haago. — Japonci i Rusi so se že na Daljnem vzhodi sposvadili i bojnali. Zdaj so samo začasno sklenoli premirje. — Taljanski vojni minister maršal Balbo je nepričakovano prileto v Nemčijo. Sprejeo ga je tudi Hitler in ga je pogostio. — Dr. Maček, vodja Hrvatov je 14 t. m. bio v Beogradi; kak „Samouprava“ piše, so ga ne posebno navdušeno sprejeli. Vrno se je brez kakšega uspeha. — Most prek Mure v Petanjcih je zlicitirala edna firma iz Ljubljane za malone 5 mil. dinárov; novo cesto od broda do „Koš“a tudi napravijo. — 11. sept. se v Črensovcih pripravlja 20 letnica, ka je Prekmurje prikapčeno k Jugoslaviji.

Verska zblôda. V novinaj čtêmo, da na vogrskom edna, k kvekerskoj (trepetajôci) sekti slíščêca ženska, je svoje málo, betežno dête tečas kukla z železnimi rasojami, da je nesrečno

dête vmrlo. Gda je pri sodniji vöposlŭšana, je právla, da je „vragá ščela vöstirati“ z deteta! V ednoj našoj vési edna baba ščé sv. Dŭhá v lŭdi „notrispraviti“. Edna deklina je tá hodila i viš, kje tá je šla, je resan vsepovsêdi trepetala, samo — kak sáma pripovedávla — v štali nê. Ar se njej je pa tó trepetanje, štero jo je motilo i v deli, nê vidlo, záto je nê šla več k tistoj babi, nego v cerkev k spovedi i je tam prosila Bogá, naj to neprijétno trepetanje vzeme od njé i od tistoga vrêmena več ne trpeče. (To je: žive zburkani so se njej pomirili.) — S.

V Dijaškom domi se oddá slŭžba PREFEKTA.

Prijáve se naj pošlejo na
VODITELSTVO V SOBOTO.

Evangelium v Itáliji

Naprejdáva: SILVÁNUS.

Pár lét pred 1540. se je ešče vŭpalo, ka se posreči vjedinati ti dvê svajŭvajôčivi cêrkvi Bôžega králestva, štero nam káže tudi Contarinija i Melanchthona skŭpno razgovárjanje 1541 v Regensburgi, gde sta teva dvá odpnslánca ti dve cêrkvi se tak daleč vjedinala, ka je razlika samovu nagášanji bila; medtén ka je Melanchthon povdárjao: „Ta živôča vera spraviča“, dokeč Contarini je trdo, ka: „Ta živôča vera spraviča“. — Ali Contarini je nazáj bio pozvání, ár v Rmi se je že dao občŭtiti vpliv Ježŭitov. Ti za evangeliom navdŭšeni kardináli so bili z čêsti vövrženi, Regensburgskomi dogovárjanji konec viženi i ti dve cêrkvi kêm duže, telko bole razodišle edna od drŭge. „Kak dve vretini“, — piše Leopold Ranke — „štere z istoga bregá izvirajo i eden krátki čas poleg edna drŭge tečêjo, naj sledi se raztálavši na različne kráje, se nigdár več ne nájdejo“. — Tá razdelitev je k trôjemi dátumi prikapčena: 1540. je Ježuitov réd potrdjeni bio, 1541. je razpŭščeno Regensburgsko dogovárjanje i 1542. je pápa vödao bulo za Inquisicijo. (Nadaljávanje pride).